

Ahora puedes
reciclar tus
cápsulas
de café en el
contenedor que
encontrarás
en esta tienda

6

Ingurumena

Ingurune naturala babesteko konpromisoa

Konpromisoa ingurumenaren jasangarritasunarekin 307

Gure 5. konpromisoak kontsumo arduratsuaren alde egitea dakar. Ildo horretan diseinatu eta gauzatu behar dugu gure jarduera, ingurumenarekin errespetu handiagoz jokatu badugu eta bide horretan ekintzak sustatuko baditugu. Ingurunearekin dugun portaera eredu hori gure erakundearen Jarrera Kodearen printzipioetako bat da; izan ere, 2002an Munduko Itunari atxikitzean berretsi genuen.

EROSKI, ingurumenaren babesaren esparru guztietan indarrean dagoen legedia betetzen dela bermatzeko egiten dugu lan. Baina, horrez gain, etengabe ahalegintzen gara gure jarduerak ingurumenean dituen eragin negatibo nagusiak identifikatzeko, nolakoak diren jakiten eta haiak txikitzen, eta gure eragin positiboak optimizatzen. Horretarako, banatzaile gisa dugun jardueran, ingurunean eragina izan dezaketen fase guztiak aztertzen ditugu. Hau da, gure hornitzaileen produktuen ekoizpenetik hasi eta sortutako hondakinak bezeroen etxeretan eta geure instalazioetan kudeatu arte. Ingurumenean ditugun efektuak ikuspegi orokor batetik aztertzearekin, inpaktuak fase batetik beste batera transferitu gabe jardun nahi dugu, eta ingurunea babesteko konpromisoa gure interes taldeen artean zabaldu.

Ingurumen politika 102-11

Konpromiso hori zeharka txertatzen da erakunde osoan, ingurumenarekiko errespetua eta gizarte ongizatea gure helburu estrategikoekin lotzen dituen ingurumen politika batean. Politika horrek helburu hauek ditu batik bat: klima aldaketan dugun eragina txikitzea, natur baliabi-

deak babestea eta jasangarritasunez erabiltzea, hondakinak ekonomia zirkularraren eredu bidez kudeatzea eta bioaniztasuna zaintzea. Hauek dira gure politikaren oinarriko printzipioak:

Jarrera proaktiboa izatea, ingurumen arloan indarrean dauden legeak betetzen direla bermatzeko eta, horrez gain, gero eta konpromiso zorrotzagoak hartzeko.	Kutsadurari aurrea hartzea, gure ingurumen kudeaketa sistematizatuz, gure jarduerarekin lotutako ingurumen eragina kontrolatu, neurtu eta saihestu edo txikitzeko.	Ingurumen kudeaketarako sistema erakundearentzat garrantzitsuenak diren alderdien etengabeko hobekuntza oinarritzea. Horretarako, helburu kuantifikagarriak ezarri eta haiak lortzeko beharrezko baliabideak egokitzen ditugu.
Ingurumenaren aldagaia eskaintzen ditugun produktu eta zerbitzuen ikerketan eta garapenean aintzat hartzea, gure ingurumen ekintzen errentagarritasuna bilatuz eta beste negozio aukera berriak identifikatuz.	Denok elkarrekin aritzeko eta parte hartzeko jarrerak sustatzea, garapen jasangarria lortze aldera. Horretarako, pertsonen prestakuntza eta informazioa ezinbestekoak dira erakunde maila guztietan.	Komunikazio kanal arinak eratzeko agintariekin, tokiko komunitatearekin, sektoreko erakundeekin, hornitzaileekin eta kontsumitzaileekin, etengabe eta gardentasunez jakin dezaten zer inpaktu dituen gure jarduerak, eta zer baliabide eta teknologia erabiltzen ditugun inpaktu horiek txikitzeko.

Elkarlana ingurumen arloko erakundeekin eta elkarteekin

Ingurumen politika hori gauzatzeko, arlo horretan adituak diren erakundeekin laguntza dugu. Gainera, lankidetzak hitzarmenak egin ditugu EROSKI bezala beren jarduerak modu jasangarrian egin nahi duten beste enpresa batzuekin.

Esaterako, 2007an, WWF (World Wildlife Fund for Nature) erakundearekin hasi zen elkarlanean, ingurumen kontserbazioari buruzko nazioarteko aditu gisa. Gure ekintzen artean, hauek dira azpimarratzekoak: arrantzako produktuei buruzko gure jasangarritasun politika eguneratzea eta Elikadura Eskolaren bidez kontsumo arduratsuagoa sustatzea.

Gainera, European Retail Forum plataforman boluntarioan hartzen dugu parte; haren helburua da Europako banaketaren sektoreko enpresek eta elkarteek jasangarritasunari buruz dituzten jardunbiderik onenen berri ematea elkarri. Plataforman horretan, gure esperientzien berri eman eta beste enpresa batzuenetatik ikasten dugu, eta horrek

beste hobekuntza ekintza batzuk zehazten laguntzen digu, bai gure sektorearen ingurumen azterna txikitzeko eta bai kontsumitzaileei arlo horri buruzko informazio hobe emateko.

Ildo horretan, Jasangarritasunaren aldeko Euskal Enpresen Elkartearen (Izaitte) ere bagaude. Irabazi asmorik gabeko erakunde da, eta garapen jasangarriari buruzko prestakuntza eta hedapena sustatzen ditu. Gainera, jasangarritasunarekiko eta gizarte erantzukizunarekiko konpromisoa duten administrazio, ikastetxe eta enpresen arteko itunak bideratzen ditu.

Hain zuzen, horrelako ituna egin genuen Basque Eco-design Center erakundearekin kide garen aldetik. Erakunde horretan, elkarlanean aritzen gara enpresa pribatuak eta Ingurumen Jarduketarako Sozietate Publikoa, Iñobe, ekodiseinu proiektu berritzaileak kontzeptualizatu eta gauzatzeko, Euskal Herriko Unibertsitatearen eta nazioarteko ezagutzagune nagusien laguntzarekin.

Adierazle nagusiak

Materialak 301-1

Marka propioko produktu eta ontzietan erabilitako materialak, Sortzailearen Erantzukizun Hedatuko Sistema Kolektiboari aitortuak

2.457 tona
Ontziak eta bilgarriak

Berriztaezinak:

Burdina	312
Aluminioa	49
Plastikoa	818
Beste batzuk	55
Guztira:	1.235

Berriztagarriak:

Zeramika	5
Papera/kartoia/zura/kortxoa	1.107
Beira	110
Guztira:	1.222

101 tona
Pilak

0,011 tona
Lanpara fluoreszente trinkoak

0,013 tona
Olioa

1.280 tona
Gailu elektrikoak eta elektronikoak

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 23. taula.

Publizitatean eta EROSKIren egoitzan kontsumitutako papera 301-1

5.137 tona
Papera

Publizitate liburuxkak	4.809
Aldizkariak	318
Egoitza	11

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 24. taula.

Publizitatea

paperak PEFC ziurtagiria du (*Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes*). Hau da, bermatuta dago paper hori era jasangarrian kudeatutako basoetatik datorrela.

EROSKI Consumer eta EROSKI Club:

paperak FSC® ziurtagiria du (*Forest Stewardship Council*) eta baso kudeaketa arduratsua bermatzen du.

Egoitzako papera:

gramaje txikiagoko FSC eta EU Ecolabel zigiluak dituen paper ekoeraginkorra erabiltzen dugu.

Ontzi logistiko berrerabiliak 301-3

4.944.74 tona
Pale berrerabiliak

41.862.959 tona
Plastikozko kaxa berrerabiliak

Bilgarri logistikoaren haustura %0,3-30 artekoa da, bilgarri mota zein den. Haustura guztiak hartuta, ontzi logistikoaren %2 baino ez dira

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 25. taula.

Kutxa-lerroetan merkaturatutak poltsak, motaren arabera

144.225.762
Poltsa

AENOREk ziurtatutako plastikozko poltsa berrerabilgarriak **83.004.198**

Errafiazko poltsa, plastikozko birziklatuz egina eta berrerabilgarria **1.431.930**

Elkartasun poltsa berrerabilgarria **221.122**

%55etik gora plastikozko birziklatua duen poltsa **164.823**

Paperezko poltsa **16.569**

Poltsa konpostagarria **339.545**

Erabilera bakarreko plastikozko poltsa **59.047.575**

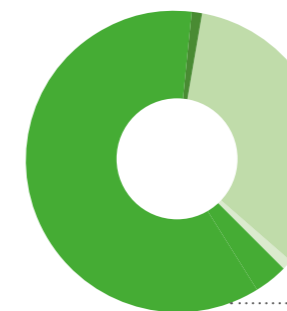
Energia 302-1; 302-2; 302-3; 302-4

kontsumoa 2018 **823.553.489 kWh** **-%4**
2.964.793 GJ **2017arekiko**

Erregai berriztaezina **278.116.806 kWh** **%34**
1.001.220 GJ **energia kontsumo osotik** **-%1**
2017arekiko

Gas naturala
9.976.723 Kwh
35.916 GJ

%15
2017arekiko

%4
erregai berriztaezinen kontsumo osotik

Diesela
268.140.083 Kwh
965.304 GJ

-%1
2017arekiko

%96
erregai berriztaezinen kontsumo osotik

Elektrizitatea
545.436.683 Kwh
1.963.572 GJ

-%6
2017arekiko

%66
energia kontsumo osotik

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten 26. eta 27. taula eta negozio edo logistika-mota bakoitzeko kWh kopurua.

EROSKIren energia intentsitatearen ratioa

0,18 kWh/€
Salmenta garbiak

634,34 kWh/m²
Merkataritza azalerak

Energiaren kontsumoa erakundetik kanpo 302-2

10.708.575 kWh
38.551 GJ
Kontsumituriko diesel kopurua errepidez eginiko laneko bidaietan

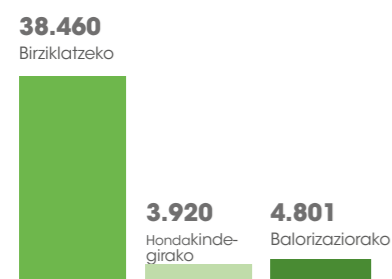
Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 28. taula.

Hondakinak 306-2

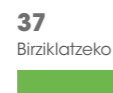
EROSKIn, alderantziko logistika prozesuak garatzen ditugu, dendetatik gure plataformetara, alegia. Gure jarduerak sortzen dituen hondakinak zuzen kudeatzen ditugula bermatu nahi dugu, baita kudeatzaile baimendunak hondakinak garraiatzeko fasean ingurumenari egiten dion inpaktua txikitu ere. Hala ere, zenbait kasu-

tan, kudeatzaileak gure establezimenduetan zuzenean jasotzen ditu hondakinak. Memoria honetan aurkeztutako datuak gure negozioek elikagaien sektorean sortutako eta logistika alderantzizkatuaren bitartez edo kanpo kudeatzaile batek bildutako hondakinei dagozkie.

Hondakin ez arriskutsuak 47.181 tona

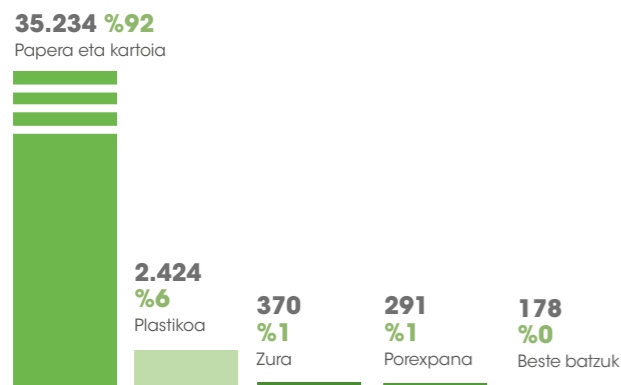

Hondakin arriskutsuak 37 tona

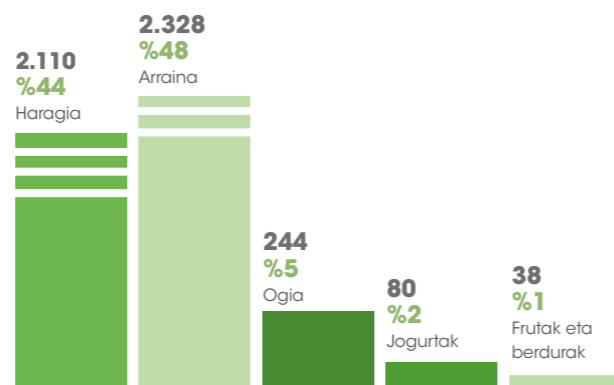

**Guztira eraturiko hondakinak
47.218 tona**

Birziklatutako hondakinak 38.497 tona

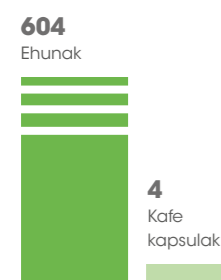
Balorizatutako hondakin organikoak 4.801 tona

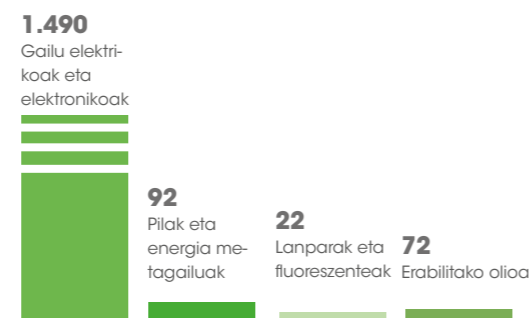
Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 29. taula.

Bezeroei jasotako hondakinak birziklatzeko, motaren arabera

Hondakin ez arriskutsuak 608 tona

Hondakin arriskutsuak 1.676 tona

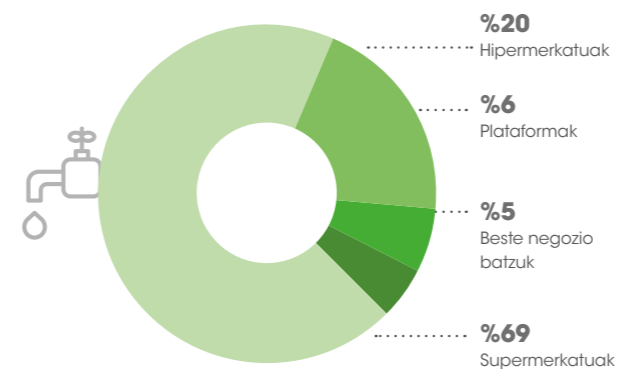

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 30. taula.

Ur kontsumoa 303-1

Gure denda, plataforma eta egoitzetan kontsumitzen den ura edateko uraren horniketarako udal sareetatik iristen da; haiek kudeatzen dute zuzenean banatutako ura hartu eta edateko on bihurtzearena.

951.375 m³ Ateratako ura, iturri motaren arabera

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 31. taula.

Isuriak 306-1; 306-3

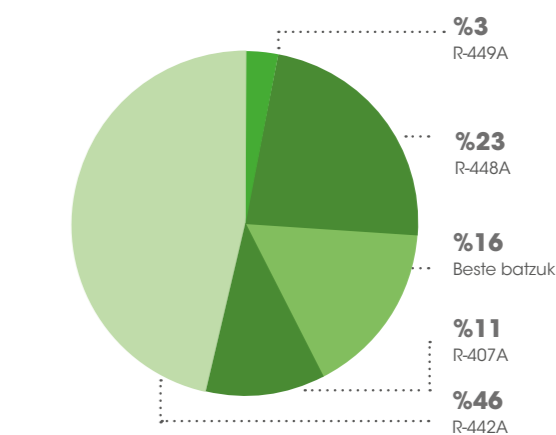
Sortzen dugun hondakin-ura gure jarduera dagoen udalerrietako ur araztegietan tratatzen dute. Estimazioen arabera, 2018an sortutako hondakin-uren bolumena 941.861 m³-koa izan zen. EROSKIk isuri kontrolgabeen prebentzio eta kontrolari buruz indarrean dauden legeak betetzen ditu. 2018an, ez da isuri adierazgarririk hauteman.

941.861 m³ sortutako hondakin-uren bolumena

Ihesak konpentsatzeko kontsumitutako hozgarriak 301-1; 305-1

EROSKIk 2018an ihesak konpentsatzeko kontsumitutako hozgarri guztiak ez dute ozonoa agortzeko potentzialik (Montrealgo Protokoloko A, B, C eta E eranskinetan ez dauden substantziak dira).

50,63 tona Kontsumitutako hozgarriak

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 32. taula.

Ingurumen ziurtagiriak dituzten produktuak

Gure eskaintza komertziala diseinatzean, lehorreko eta itsasoko bioaniztasuna babesteko helburua hartzen dugu aintzat.

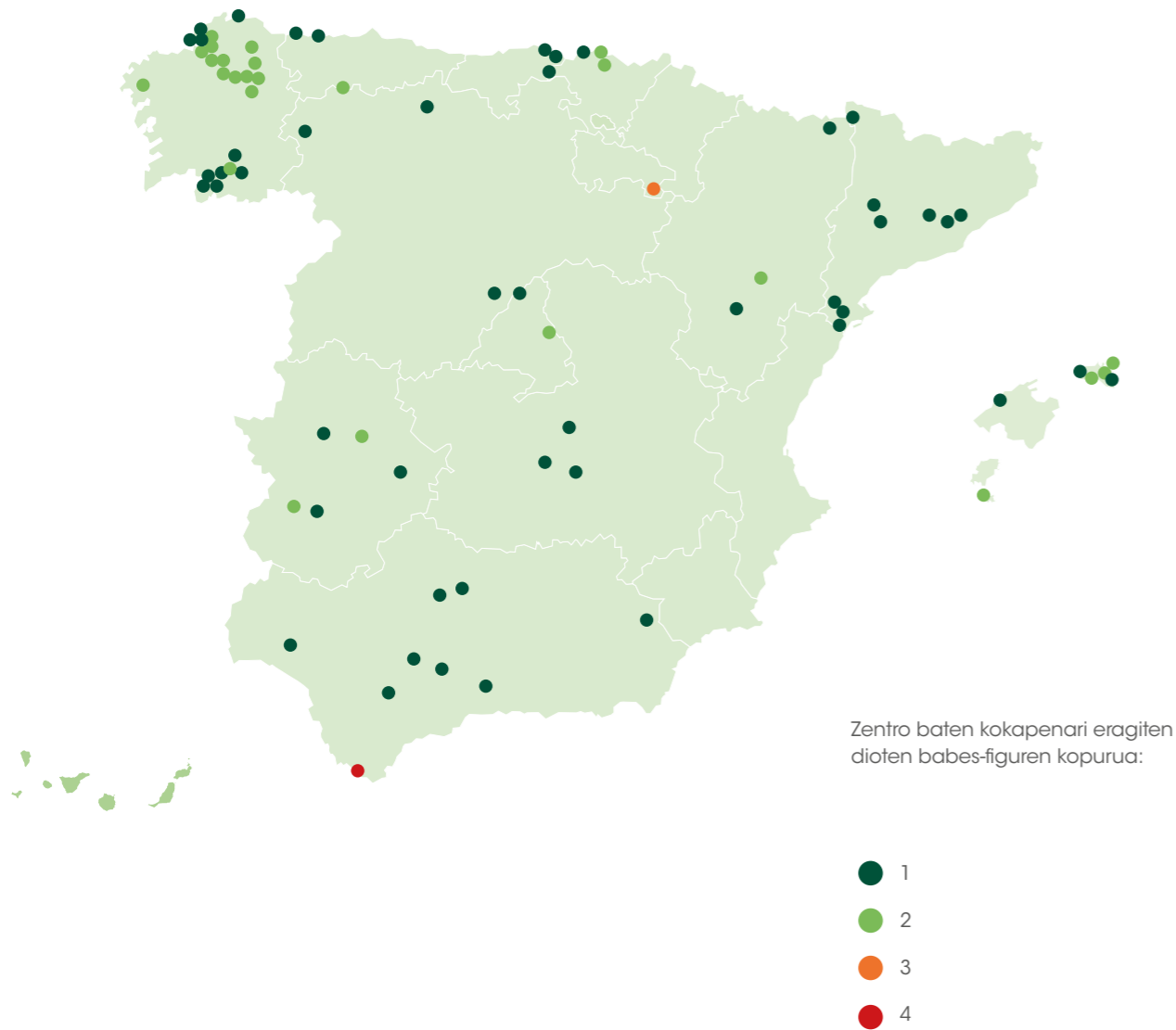
- 1.100 produktu **ekologiko**
- 361 arrandegi eta arrantzako 6 plataforma logistiko, **MSC** ziurtagiria dutenak.
- Gure kontserbako atunaren % 100ek **ISSF** erakundearen printzipioak betetzen ditu.
- 398 **EROSKI NATUR** produktu, askotariko ziurtagiriekin: GlobalgapG.A.P., ekoizpen integratua eta animalien ongizatea.
- 53 produktu, **FSC**® edo **PEFC** ziurtagiriekin.

Gure guneak bioaniztasunerako balio handiko eremuetan 304-1

Spainian ditugun 1.100dik gora establezimenduetatik, 86 saltoki daude babes figura hauen eragina duten guneetan:

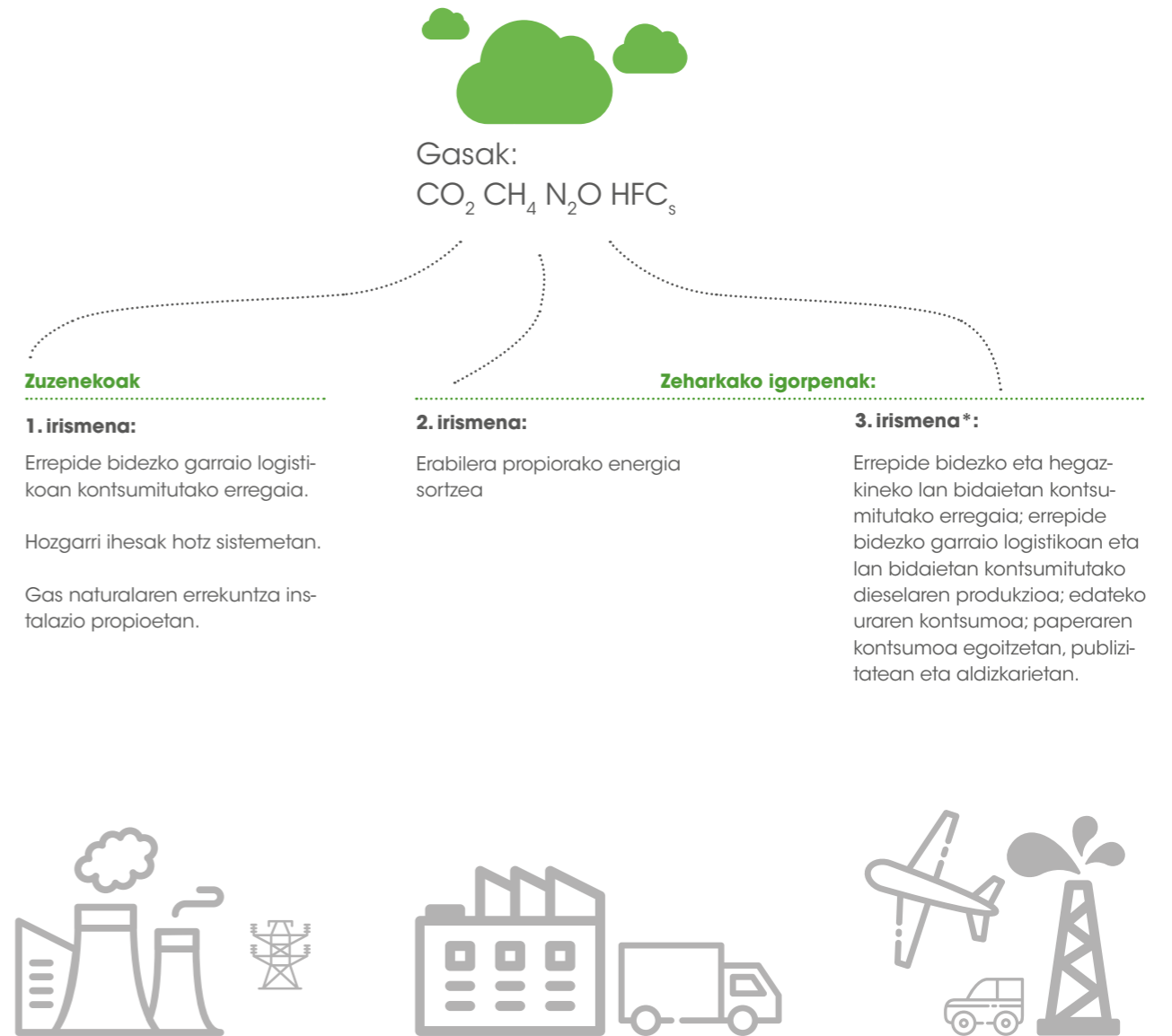
- NB (Naturgune Babestuak)
- IBAS (Espainiako Hegaztien eta Bioaniztasunaren Kontserbaziorako Eremu Garrantzitsuak)
- Natura 2000 Sarea (LIC, ZEC eta ZEPA)
- Biosferaren erreserbak
- IEZH (Espainiako Hezeguneen Inbentarioa)

Nabarmendu behar da probintzia edo autonomia erkidego batzuetan lurraldearen zati handi bat bioaniztasunerako oso baliagarritzat hartzen dela; hori gertatzen da, esaterako, Galizian eta Balear Uharteetan. EROSKIk beti betetzen du ingurumenaren eta bioaniztasunaren legeria, zentroyen kokapena aukeratu eta haiak eraikitze orduan. Gainera, lanean ari gara, ingurumen inpaktua txikitze eta bioaniztasunari eusteko, zenbait ekintzaren bitartez; esate baterako, arrantza jasangarria.

Berotegi efektuko gasen igorpenak EROSKIren karbono aztarna 305-1; 305-2; 305-3; 305-4; 305-5; 305-6

Txosten honetan azaldutako gasen igorpen motak eta iturriak:

*3. irismeneko zeharkako igorpenak EROSKIren jardueren ondorio dira, baina haren jabetzakoak ez diren edo kontrolatzen ez dituen eremuetan gertatzen dira. Guztira, 15 kategoria daude (erositako gai eta zerbitzuak, sortutako hondakinak, saldutako produktuen erabilera, etab.), baina,

txosten honetan, haietako batzuk soilik sartu ditugu, ez baitugu denei buruzko daturik. Hurrengo ekitaldietan, jarduera gehiago aztertuko ditugu EROSKIren karbono aztarnaren 3. irismenean.

Berotegi-efektuko gasen (BEG) isuriak - EROSKIren karbono-aztarna

634.441 tona
CO₂ baliok./urte

BEGen isurien intentsitatea EROSKIn:

488,7 kg CO₂ baliok./m² merkataritza-azalera

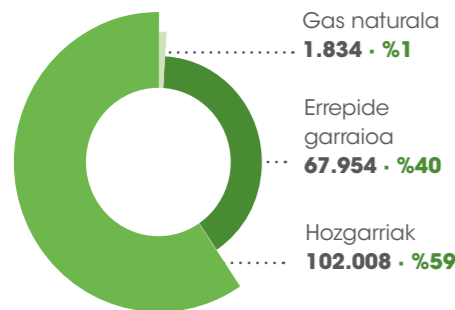
135,0 g CO₂ baliok./€ salmenta garbiak

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 33. taula.

1. irismena

Zuzeneko igorpenak

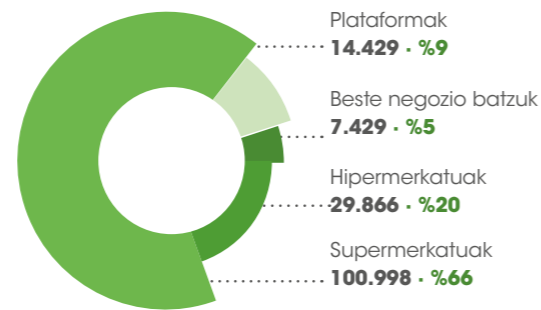
171.796 kg CO₂ baliokide

2. irismena

Kontsumo elektrikoaren zeharkako igorpenak

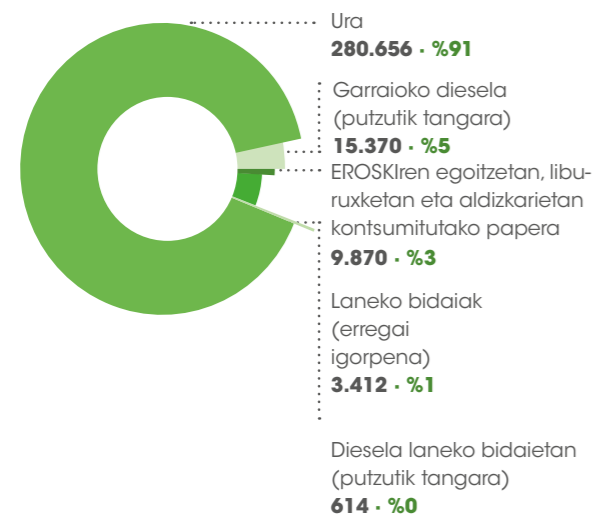
152.722 kg CO₂ baliokide

3. irismena

Zeharkako beste igorpen batzuk

309.923 kg CO₂ baliokide

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 33. taula.

Berotegi efektuko gasen intentsitatea	2018	2017
g CO ₂ baliok./€ salmenta garbiak	135,0	176,4
kWh/m ² baliok./m ² merkataritza azalera	488,7	623,0
1. irismena		
g CO ₂ baliok./€ salmenta garbiak	36,6	39,9
kWh/m ² baliok./m ² merkataritza azalera	132,3	141,1
2. irismena (merkaturatzaileen mixa)		
g CO ₂ baliok./€ salmenta garbiak	32,5	45,0
kWh/m ² baliok./m ² merkataritza azalera	117,6	160,8
3. irismena		
g CO ₂ baliok./€ salmenta garbiak	66,0	90,9
kWh/m ² baliok./m ² merkataritza azalera	238,7	321,1

Berotegi efektuko gasen murrizketa	2018 vs. 2017	Oharrak
Zuzeneko igorpenak (1. irismena)	−%10	
Kontsumo elektrikoaren zeharkako igorpenak (2. irismena)	−%30	Merkaturatzaileen mixaren kontsumoa eta igorpen faktorea jaitsi da
Zeharkako beste igorpen batzuk (3. irismena)	−%29	Uraren kontsumoa murriztu delako jaitsi da

Ikusi aurreko urteak konparatzeko balio duten adierazleen eranskineko 34. taula.

Ingurumen hobekuntzarako ekintzak 308-1

Gure Ingurumen Politikarekin eta gure jarduerari dagozkion ingurumen alderdi garrantzitsuenekin lotuta, EROSKIn lan ildoek etengabeko hobekuntza dute oinarri, eta gure helburu estrategikoekin bat egiten dute. Horietako asko jasota datoz 5. konpromisoan (kontsumo arduratsua sustatzea), 6.ean (tokiko produktu gehiago eskaintzea) eta 10.ean (bizimodu

osasungarriagoa eta jasangarriagoa erraztea). Hobekuntza ekintza horiek gure produkzio ibilbidearen zenbait etapa dagozkie. Hortaz, gure erakundetik kanpoko eragileei ere konpromisoa eskatzen diegu, gure ingurumen azterna txikiitzean lagundu badezakete, bederen.

Produktuak

EROSKIn, ezinbestekoa iruditzen zaigu gure konpromisoa partekatzen duten enpresa hornitzaile arduratsuekin lankidetzan aritzea garapen jasangarriaren alde, gure eskaintzan ingurumenaren faktorea sartzeko. Gure 5. konpromisoan, osasunaren eta jasangarritasunaren aldeko konpromiso berrien harira, saiatzen gara ingurumen inpaktua txikitzen prozesu guztietan (ekoizpenaren sorburuan, dendako eragiketetan, eraldaketan eta manipulazio guztietan). Horrek esan nahi du: bultzatu egiten dugula tratamendu fitosanitarioak desagertzea, jasangarritasun ziurtagiriak lortzen ditugula gure arrandegietan, kontrolatu egiten dugula antibiotikoen erabilera eta gure hornitzaileei eskatu egiten diegula animalien ongizatea bermatuko duten jardunbideak erabili ditzatela, eta eskaintza ekologikoen alde egiten dugula.

Gure bezeroek produktuez gozatzean ingurumen portara hobea izan dezaten, oinarritzko hiru lan ildotan jarduten dugu: produktuen jatorri jasangarriaren bermea, tokiko produktuak eta hurbiltasun kontsumoa sustatzea, eta gure marketako ontzien eta produktuen ekodiseinua.

Jatorri jasangarriaren ziurtagiria

Duela zenbait urte hasi ginen kontsumitzaileei alternatiba osasungarriagoak eta jasangarriagoak eskaintzeko lanean.

Ibilbide horrek baditu hainbat mugarri. Hona hemen zenbait adibide: 1989an, ozono geruzarako kaltegarriak diren CFC aerosolak erabiltzeari utzi genion, eta, 2004az geroztik gure markako produktuek ez dute transgenikorik. Ildo berean, duela zenbait urtetik, gure produktuen jatorri jasangarria bermatzen duten zenbait ziurtagiri, etiketa eta marka ditugu. Horien artean, honako hauek aipatuko ditugu:

EROSKI Natur: zapore arduratsua

2018an, aldatu egin dugu EROSKI Natur marka propioaren promesa, eta orain zapore arduratsua zin egiten dugu. Produktuak eta hornitzaileak hautatzean kalitate berezia eskatzen dugu, ez bakarrik ziurtatzeko zaporetzuek direla baizik eta baita baldintzak gehigarriak eskatzeko ere, ingurumenarekin errespetuzkoak diren jardunbideekin ekoiztiak direla bermatzeko.

Animalien ongizaterako ziurtagiriak lortu ditugu gure EROSKI Natur markarako baserriko oilaskoan, Duroc arrazako txerrian eta Aragoiko arkumean. Oilaskoa, gainera, antibiotikorik gabe hazia da, eta horrek lagunduko du kontsumitzaileek medikamentuei erresistentziarik ez garatzen. Ingurumenari dagokionez, ziurtagirien bidez bermatzen dugu elikagaiak ingurumena gehiago errespetatzen duten prozesuen bidez ekoiztiak izan direla. Esaterako, gure arrain fresko guztiak du MSC® (Marine Stewardship Council) ziurtagiria; haztegiak arrainak, berriz, akuikulturako GlobalG.A.P. ziurtagiria du; frutek eta berdurek ere nekazaritzako ekoizpenaren GlobalG.A.P zigitua dute, edo ekoizpen integratuko zigilu bat. Gainera, uzta bildu ondoko tratamenduak kendu ditugu gure zitrikoetan eta hezurra duten frutetan; hala, lehengaien kontsumoa gutxitu dugu, eta, horrekin batera, hondakinak. Horretaz gain, gure produktu freskoen sorta zabaldu dugu, eta sartu ditugu markan ordura arte ez zeuden balioko produktuak, hala nola okindegia eta arrautzak. Arrautzei dagokionez, lasai mugitzeko lekua duten etxaldeetan hazten diren oiloenak dira, aire zabalean ibiltzeko aukera ere badutenenak.

Belle Natural: COSMOS Natural kosmetikako ziurtagiria

2018an COSMOS NATURAL ziurtagiria duen kosmetikako lehen produktu saila atera dugu marka propioan. Hamasei produktu dira, eta baliagarriak dira higienaren eta edergintzaren egunerokoan oinarritzko beharriak egiteko; gure belle NATURAL markakoak dira.

Sail osoak du kosmetiko naturalaren ziurtagiria, COSMOSen estandarrik betetzen baititu, eta ECOCERT nazioarteko erakunde ospetsuak homologatuta dago. Araudi horrek, besteren artean, honako alderdi hauek erregulatzen ditu: osagaia, ekoizpena, bilkaria, etiketa eta ingurumen kudeaketa.

Horren arabera, zenbait parametro erabili beharra dago, eta, esaterako, lehengaiak aurretik ziurtatuak egon behar dute, baita fabrikazio prozesua ere. Sail berri osoak ditu osagaien **%98, behintzat, osagai naturalak** edo jatorri naturalekoak, hala nola karite gurina, landare estraktuak, makadamia intxauraren olio eta loreen eta fruten estraktuak, esaterako, jazmina eta guayaba. Horretaz gain, eta arau gisa ez badator ere, Belle NATURAL produktuen %5ek jatorri ekologikoa dute.

FSC ziurtatutako papera ere erabiltzen dugu gure markako harategi produktuen etiketan.

Baso jasangarrietako egurrez egindako produktuak

Gure paper gauzak edo lorategiko altzariak egiteko erabiltzen diren zurak mozketa legal eta jasangarrietatik datozela bermatzen du. 2018ko ekitaldian, FSC zigilua zuten 45 produktu saldu genituen (paper gauzak, lorategiko altzariak, eta garbiketa eta higiena gaiak). Halaber, ziurtagiri hori duen papera erabili genuen gure markako haragien etiketan.

Produktu ekologikoak

Nekazaritza eta abeltzaintza ekologikoaren bidez ekoiztutako elikagaiak eskaintzen ahalegintzen gara, ekoizpen eredu horrek ingurumen jardunbide onenak bermatzen dituelako. Eredu horretan, jatorri sintetiko substantzia kimikoen eta gehigarri artifizialen erabilera bazterteaz gain, bioaniztasuna eta natur baliabideen babesa eta animalien ongizatearekiko errespetua sustatzen dira. 2018an, ziurtagiri etiketa askotariko **1.140 produktu ekologiko** genituen; etiketa horien artean, Europako logoa da aipatzeko modukoa.

Animalien ongizateaz kezkatzen gara

- **Lurrean dabilzan oiloen arrautzak** saltzen ditugu gure dendetan, eta saltzen ditugun guztien %35 inguru dira dagoeneko. EROSKIn konpromisoa hartua dugu 2024rako denda sare osoan saltzen diren arrautza guzti-guztiak ezaugarri horretakoak izateko.
- **Animalia ongizatearen ziurtagiri berri bat dugu Duroc arrazako gure txerri** haragian, denda sare osoan, EROSKI Natur markarekin. Txerriak ekoizten dituzten **etxalde guztiek Animalien Ongizateari dagokion ziurtagiria daukate, AENOREk emana**. Animal Welfare erakundeak ezartzen dituen estandar zorrotzak gainditu behar izaten dituzte horretarako, besteak beste elikaduraren, bizilekuaren, osasunaren eta jokabide naturalaren arloan.
- EROSKI Natur oilaskoa, halaber, beste ziurtagiri bat eskuratzeko bidean da, hazkuntza sistemaren ezaugarri eta animalien ongizateari buruzkoa. Hazkuntza geldoa duen oilaskoa da —gutxienez 56 egun—, esparru batean era estentsiboan hazia, non metro koadroko hegazti gutxiago ipintzen baita espazio handiagoa izan dezan. Eta berritasuna da bihi osoko zereala ematen zaiola bazkatzeko. Elikadura erabat begetala du, eta erdia gutxienez artoarekin osatua dago. Gainera, **EROSKI Natur sailako oilaskoen haztegiak Certicarrek ziurtatu ditu, nola eta "Haragitako oilaskoen ongizatea ziurtatzeko baldintzen plegu partikularra" erabili**. -Neikerrek garatua, AWIN Animal Welfare Indicators metodoan oinarrituz-, eta premium kategoria eman die.
- **Global G.A.P ziurtagiria dugu akuikulturako** EROSKI Natur arrainetan; hala, ongizatea bermatzen duen baldintza zehatz batzuetan hazia, garraiatua eta hila da.

Arrantza jasangarria EROSKIn

Itsaso eta ozeanoetako bioaniztasunaren alde lanean jarraitu nahi dugu, itsas baliabideak arrazionaltasunez baliatuta. Hori dela eta, 2016an, EROSKIn Arrantza Jasangarriko Politika adostu genuen. Gai horretan hartutako konpromisoei erantzunez, 2018an lanean jarraitu dugu Arrantza Jasangarriaren alde, erreferentziatzko nazioarteko

erakundeen eskutik. Arrantza Jasangarriko Politika horren hamaika printzipioetan, dagoeneko hartuak ditugun jardunbide onak zein etorkizunerako ezarri ditugun erronkak biltzen dira.

Printzipioak eta konpromisoak EROSKIn Arrantza Jasangarriaren aldeko Politikan

<p>Arrantza aparailu eta arrain jasangarriak gure eskaintza komertzialean</p> 	<p>Arrantza baliabideen jasangarritasuna aintzat hartzea eskaintza komertziala prestatzeko orduan.</p>	<p>Soilik baimendutako arrantzaleku eta per-tzetako produktuk merkaturatzea.</p>
<p>Tamaina txikia dutenak errespetatzea eta gutxieneko tamainaren langa gorago ezartzearen alde egitea.</p>	<p>Hornitzaileen artean arrantza aparailu jasangarrien erabilera sustatzea.</p>	<p>MSC zigilua duten produktu jasangarriak sustatzea, erauzketa arrantzarako.</p>
<p>Jasangarritasuna balio katean</p> 	<p>Dendetatik hurbilen dauden kofradiak eta tokiko hornitzaileak bultzatzea.</p> <p>Arrantza banatzeko jardueraren ingurumen eragina txikitzea.</p>	<p>Langileen oinarrizko eskubideak (LANEren 188. Hitzarmena, arrantza lanari buruzkoa) bete eta errespetatzen dituzten hornitzaileak aukeratzea</p>
<p>Gardentasuna eta gobernantza</p> 	<p>Etiketa eta komunikazio gardena kontsumitzaileekin.</p> <p>Arrantza sektoreari eta gainerako interes taldeei entzutea, eta haiekin elkarlanean jardutea.</p>	<p>Kontsumitzaileei arrantza jasangarriari buruzko informazioa eta prestakuntza ematea.</p> <p>Gobernu sistema bat eramatea kontrol neurri efizientekin eta ikuskaritzekin; horrela, sendotu egingo da EROSKIn duen arrantza jasangarriaren aldeko politika</p>

2018an hau lortu dugu arrantza jasangarriaren arloan

2017an, Espainiako txikizkako lehen banaketa katea bihurtu ginen MSC erakundearen auditoretza gainditu zuena, arrantzaleku jasangarrietako arrain freskoa merkaturatzeko. MSC arrantza ziurtagiriak arrantzalekua bezala ikuskatzen du arraina manipulatzeko prozesuan parte hartzen duten enpresak ere, eta, hortaz, bermatu egiten du egokiak izango direla trazabilitatea eta zaintza kate guztiko jarduerak. 2018an, MSC arrain freskoaren zaintza katearen ziurtagiria berriro dugu, eta gure arrain eta itsaski izoztuen sortan ere ipini dugu zigilua. Legatz izoztua ere ateratu dugu zigiluarekin, eta, horrekin, dagoeneko, 11 arrain eta itsaski izoztu izango ditugu zigilu urdinarekin sare osoan. 2020rako, espero dugu urteko bi milioi kilo saltzea MSC ekoetiketarekin merkaturatutako arrainetik.

2018an, Espainiako lehen banaketa katea izan gara, akuikulturako GlobalG.A.P. ziurtagiriak zaintza katearen gainean egiten duen ikuskaritza gainditu duguna; horrek bermatzen du gure arrandegian saltzen ditugun espezieak –era horretan hazitakoak– bide segurua eta jasangarriak erabiliz ekoitziak izan direla. Dagoeneko, gure dendetako 361 arrandegitan saltzen ditugu urraturua, arrano-berrugeta, lupia eta erreboiloa GGN ziurtagiriarekin.

Gure atun kontserba guztia jatorri jasangarrikoa dela bermatu ez ezik, dauden hiru arrantza modurik arduratsuenekin harrapatuak izateko baldintza gehitu diogu konpromisoari: Atun Arrantza Arduratsua, FAD objekturik gabe, MSC eta Fishery Improvement Project. Xede horrekin, hitzarmen bat egin dugu gure hornitzaileekin, era horretara harrapatutakoa izan behar duela atun guztiaren %40. Hala, beste pauso bat eman dugu arrantzalekuen kontserbazioan eta gure bezeroek kontsumo jasangarriagoa egiteko modua izan dezaten. EROSKIn soilik lan egiten dugu arrantza jasangarriaren politika sinatu duten hornitzaileekin; hornitzaile horiek ez dute onartzen EBk txartel horia ezarria dien herrialdeetatik datorren atuna; izan ere, txartel horia duten herrialdeek ez dituzte betetzen Eskualde Erakundeek onartutako neurriak eta ez dute neurririk harturik legez kanpoko arrantza amaitzeko. Horren ondorioz, 2018an, 2.000 tona arrain erosi dugu jasangarriaren MSC eta GlobalG.A.P. ziurtagiriarekin.

+2.000 tona arrain erosi ditugu 2018an jasangarriaren MSC eta GlobalG.A.P. ziurtagiriarekin

“Fruta eta barazki itsusiak”, elikagaien zarrastelkeriaren kontra

Elikadura eta Nekazaritzarako Nazio Batuen Erakundeak (FAO) emandako datuen arabera, munduan ekoizten diren elikagaien herena zaborretara joaten da urtero-urtero. EROSKIn, nekazaritza sektorearen jasangarritasunarekin hartu dugun konpromisoaren alde eta elikagaien zarrastelkeriaren kontra, duten itxuragatik edo tamainagatik “itsusi” izendatutako fruten eta ortuarien barietateak merkaturatzea erabaki dugu.

2018an, gure sareko 560 saltokitan egin genuen kanpaina, baita 79 Caprabo eta frankiziatan ere. Aurten, Balearrak ere sartuko dira, han eraldatu diren hamalau dendek ere parte hartuko baitute. 2018an, guztira, fruta eta ortuarien 1.055 tona saldu ziren.

Ontzien eta produktuen ekodiseinua

EROSKIn, marka propioa sortu genuenetik, gure produktuen ontziak hobetzeko egiten dugu lan. 2008an, ingurumen irizpideak ere erabiltzen hasi ginen ontziak diseinatzean; adibidez, jatorri jasangarriko materialak aukeratzeko, ontzien birziklagarritasuna handitzeko, eta haien ekoizteko eta biltzeko behar diren lehengaien kanti-tatea txikituz. Ekintza horiei esker, ontzi eta bilgarrien

ingurumen inpaktua txikituz egin da, eta, zenbait kasutan, produkzio eta logistika faseak optimizatu direnez, dirua aurrezteko ere lortu dugu.

2018an, gure plastikoen estrategia prestatzen ari gara, eta honako konpromiso hauek hartu ditugu plastikoen kutsadura borrokatzeko:

Erabilera bakarrekoko plastikoen tona kopurua gutxienez %20 jaiste 2025erako.

Erabilera bakarrekoko plastikoen gutxitzea, ontziak ez diren erabilera bakarrekoko objektuetan ere plastikoa kenduta, hala nola platerak eta koilara-sardexkak.

Poltsa berrerabilgarriak sustatzea.

Fruta eta berdura gero eta gehiago saltzea soltean.

Marka propioko ontzi guztiak berrikustea, denak ere birziklatzeko modukoak izan daitezken, eta sobrako ontziak kendu edo ontzia bera ahalik eta gehiena arintzeko, 2025erako.

Gardenagoak izatea: gure sistemak egokitu eta datuzen urteetan publiko egitea marka propioan saltzen ditugun ontzi guztien datuak, eta urtez urte ezagutaraztea gure neurriek nola gutxituko duten plastiko aztarna.

Ingurumena gehiago errespetatzen duten poltsa sorta berria

2018 amaieran, pixkanaka, erabilera bakarrekoko gure gaur egungo poltsak ordezkatzeko hasi gara, eta, horien ordean, landare jatorriko konpostagarriak jarri. Gure on line zerbitzuan ere erabiltzen hasiak gara horrelako poltsak. Gainera, poltsa berrerabilgarria, AENOREk ziurtatua, beste poltsa batekin ordekatu dugu, zeina gutxienez %55 plastikoz birziklatuz egin dagoen; horrela, ekonomia zirkularra indartzen dugu. Era berean, jatorri jasangarria FSCren bidez ziurtatua duen paperezko poltsa sorta berria ateratu dugu, gure bezeroen eskariei jaramon eginez. Horiek denak ere lehendik ditugun berrerabilgarrien osagarriak izango dira, hau da, errazki edo plastikoz birziklatuz eginikoak eta elkartasun poltsa, zeina ingurumen eta gizarte helburuetarako erabiltzen baita. 2018an, gure poltsa berrerabilgarriek esker, erabilera bakarrekoko plastikozko 1.341 milioi poltsa aurreztu ditugula kalkulatu dugu.

rriak erabiliko dituztela aiporbetzatuta, organikoaren bilketa sustatu nahi dute. Hori bultzatzeko, elkarrekin ariko dira plastikozko konpostagarrien fabrikatzaileak, banaketaren sektorea eta administrazio publikoak, zeinak zabor organikoa biltzeaz eta birziklatzeaz arduratzen baitira. Ekimen horrekin, fruta pisatzeko 10.000 poltsa berrerabilgarri banatu zitzaizkien familiei, eta, horri esker, erabilera bakarrekoko 250.000 poltsa aurreztu dira.

Gure poltsa berrerabilgarriek esker, 1.341 milioi erabilera bakarrekoko plastikozko poltsak saihestu dira.

Illo horretan, CAPRABOn, bat egin dugu ekimen aurrez aurre: lehen proba pilotua izan da erabilera bakarrekoko plastikozko poltsak, ordainlekuetakoak eta komertzioaren atalekoak kendu eta poltsa konpostagarriekin ordezkatzeko. **#projecteCERES** eEllen MacArthur Fundazioaren ekimen bat da, Circular Economy 100 programaren barruan. Proiektu horren bitartez, saltokiek poltsa konpostaga-

#PorElClima komunitatea sendotzen

2017z geroztik, #PorElClima komunitateko kide gara; #PorElClima leloaren aldeko eragile topagune bat da: enpresak, administrazio publikoak, GKEak, komunikabideak eta partikularrak, zertarako eta klima aldaketaren aurkako Parisko Akordioa betetzeko eta gure herrialdeari dagokiona bermatzeko. Gainera, komunitate horren parte izanik, berotegi efektuko gasen igorpenak murrizteko konpromisoa hartu dugu.

2018ko hasieran, **porelclima.com erakusleihoa** inauguratu genuen, eta plataforma horrek herrialdeko produktu eta zerbitzu arduratsuen eskaintza nagusia izan nahi du. Porelclima.com webgunean, enpresa handien edo ertainen ondasun eta zerbitzu arduratsuek aurki daitezke, eta gure herrialdean esponentzialki hazten ari diren produktu berdeak ere bai.

Logistika

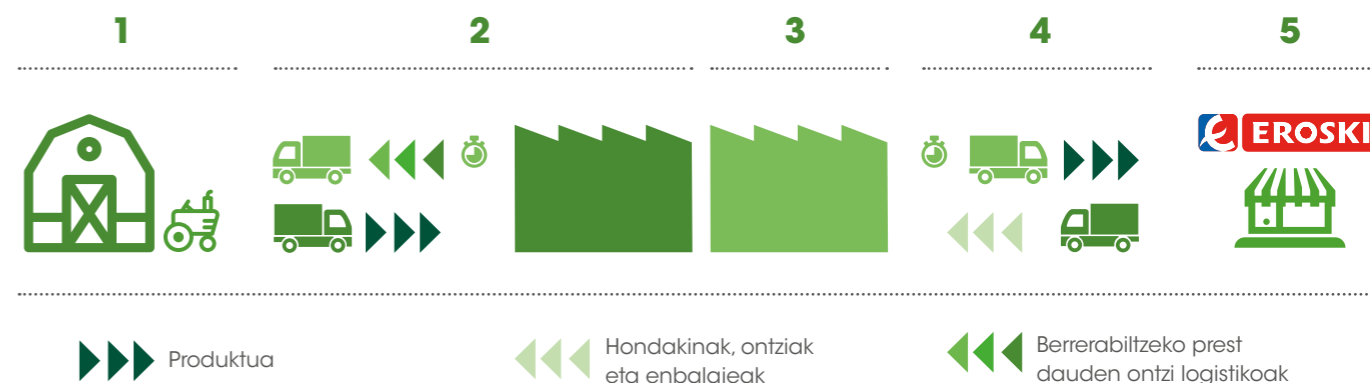
Lean&Green: Logistika jasangarri baterantz

Lean&Green proiektuaren saria irabazi genuen, AECOC Ekoizleen eta Banatzaileen Elkarteak emanik. Ziurtagiri horrekin, EROSKI Taldea liderra izango da Lean&Green plataforman, kontsumoaren sektoreko beste hamabost enpresarekin. Lean&Green proiektuaren helburua da konpainia liderren sare bat eratzea jasangarritasun logistikaren alorrean, aurrezpen gaitasuna handitzeko eta CO₂ emisioak %20 behintzat gutxitzeko bost urtean. Sari horrekin ziurtatzen dute ekintza plan bat aurkeztu dugula ehuneko hori jaisteko 2015etik 2020ra. Horniketa kateak eragiten dituen igorpenak murrizteko plataforma berezia da Lean&Green, Europar dagoen handiena.

Lau urte honetan, %14 gutxitu dugu garraioan igortzen dugun CO₂ kopurua, hau da, 11.000 tonatik gora gutxiago, honako ekintza hauen bidez:

- Elikagaigintzakoak ez diren plataformak berrantolatzea, dendak CARREFOURi eta DIARI salduta.
- Erdialdeko/hegoaldeko plataformak berrantolatzea, dendak CARREFOURi eta DIARI salduta. Mercamadrیدهko plataforma ixtea.
- Larrabeztu plataforma kentzea, ibilbideak optimizatzeke.
- Iparraldeko plataformak berrantolatzea.
- Ibilgailuak berritzea. Euro III arteko ibilgailuak kentzea.
- Erdiatoiak jartzea.
- 25x25 metroko kamioiak jartzea lehengoz gain.
- Gas natural konprimatuarekin edo likidotuarekin dabil-tzan ibilgailuak jartzea.
- Zamalanak gauzez egiteko prozedurak.
- Freskoen plataformetan zalamalanen prozedurak aldatzea.
- Zamalanen irizpideak aldatzea *ex work* egiten diren jar-dueretakoko.
- Kamioiak gehiago betetzea.
- Ibilbideak optimizatzea eta eskariak isolatzea.
- EROSKIren errepide gidarien sarean gidaritze ekologiko-ko tekniken prestakuntza ematea.
- Energia berdea erostea.

Gure garraio ereduaren ardatzetan efizientzia eta jasangarritasuna jartzea

▶▶▶ Produktua

◀◀◀ Hondakinak, ontziak eta enbalajeak

◀◀◀ Berrerabiltzeko prest dauden ontzi logistikoak

1 Horniketa efizienteagoa egitea:

- Eskaria hobeto planifikatzea.
- Sorburuko erosketaren garraio eredia etengabe optimizatzea.
- Gure plataformen mapa kontzentratzea eta sinplifikatzea.
- *Transport manager system* ezartzea; horri esker, ibilbideen eta salgaiz betetzearen planifikazioa eta segimendua optimizatu egin ahalko litzateke.
- Hornitzaileekin elkarkanean aritzea ibilgailuen erabilera optimizatzeke.

2 Gutxiago kutsatzen duten ibilgailuak eta gidaritzea:

- Flota berritzea kutsaduraren aurka egiteko Europako Batasunak atera duen Euro 6 araudi berria betetzen duten ibilgailuekin.
- Berotegi efektuko gasak %40 ere gutxitu dezaketzen gehigarriak erabiltzea erregaian.
- Ibilgailu elektrikoaren erabilera sustatzea.
- Hobeto betetzeko modua ematen duten ibilgailuak erabiltzea, hala nola city trailerrak.
- Petrolio gas likidotuarekin ibiltzen diren ibilgailuak erabiltzea.
- Gidaritzea efizienteagoa egiteko modua ematen duten gailu elektronikoak ipintzea ibilgailuetan.
- Gidaritzea ekologikorako tekniken ikastaroa.

3 Plataforma jasangarriagoak:

- Plataformen energia efizientzia hobetzea LED argiekin, mugimendua sumatzeko detekttagailuekin, tenperatura robotekin eta argi naturalarekin.
- Eguzki plakak instalatzea ingurumenean inpaktu txikiagoa izango duen argindarrarekin hornitzeko.
- Bilgarritarako erabilitako material kopurua gutxitzea.

4 Alderantziko logistika:

- Helburua: dendetan sortutako hondakinak kudeatzea eta balorizatzea. Neurri hori gure Zero Hondakin helburretako bat da; izan ere, modua ematen du azpiprodotu organiko eta ez-organiko guztiak bildu eta tratatzeko eta behar bezala birziklatzeko.

5 Hiri logistika optimizatzea:

- Gaueko zamalanak, erabilera askotariko bidez baliatzea, eta zamalanetarako lekuen gordetze dinamikoa, hiri ingurunean inpaktu txikiagoa izan dezan.
- En relación con la contaminación por ruido, el modelo de distribución nocturna contempla el suministro del producto centralizado a las tiendas por la noche. Los niveles de emisión sonora durante el período nocturno son más restrictivos que durante el horario diurno. Para garantizar estos niveles durante las operaciones de carga y descarga, el modelo de distribución contempla una serie de medidas adoptadas en distintas áreas. Por un lado, en relación con el local, se prevé su adecuación: sistemas de cierre, alarmas sectorizadas, aislamiento acústico, etc. Igualmente, se tiene en cuenta el equipamiento necesario como carretillas, traspaletas silenciosas o salvabordillos. Por otro lado, se forma e informa al personal implicado en los protocolos de trabajo silencioso que se han diseñado, diferenciando los protocolos para cada puesto de trabajo: personal diurno de tienda, personal auxiliar nocturno y repartidores. Por último, con el objeto de corregir desviaciones, se incorporan procesos de auditoría internos para detectarlas y comprobar el cumplimiento de los protocolos de trabajo establecidos en los puntos de venta operativos. Muchas de estas medidas se definen en colaboración con los ayuntamientos para garantizar su idoneidad.

Denda ekoeraginkorrak

EROSKIren sare komertziala "zurekin" eredura berritzeak eta zabalteak orobat dakartza ingurumen irizpideen arabera hobekuntzak dela eraikuntzan eta dela kudeaketan.

Ekoberrikuntza EROSKI dendan ezaugarri nagusietako bat izan da hasieratik. Horren froga gisa, hona adibide bat: duela 20 urte baino gehiago, Espainian ISO 14001 ziurtagiria lortu genuen, eta, hala, ingurumen kudeaketako lehen sistema ezarri genuen, Arteako gure hipermerkatuan, Leioan (Bizkaia). Gure asmoa da energia berriztagarri hornitzen diren eta CO₂-aren balantze neutroa

lortzen duten supermerkatuak izatea. Horretarako, I+G+B proiektuak egiten ditugu gure dendetan. Ildo horretan, adibide esanguratsua da Oñatiko (Gipuzkoa) Zero Igorpen Denda, zeinak 2018an berri berritu baitu bere ISO 50001 energia ziurtagiria. Denda horietan ikasitako jardunbide onak gure sare komertzialeko gainerako saltokietan ezartzen ari gara.

Gure eredu berriak efizientzia hobetzen du, hotz, klimatizazio eta argiztapen sistema eta ekipamendu berrien bitartez. Energia arloko eraginkortasuna ez ezik, zero zabor eredu kudeaketa ere egiten dugu saltoki sare horretan, eta, ondorioz, "EROSKI zurekin" eredu dendak punta-puntakoak dira jasangarritasun eta ingurumen politikan. Energia eredu berri hori supermerkatuen eta hipermerkatuen irekiera eta berritze lan guztietara hedatzen ari gara.

Saltokiak jasangarritasunez eraikitzea eta hornitzea

Energia gutxiago kontsumitzen duten eta ingurumen eragin txikiagoa duten diseinu eta ekipamenduen alde egiten dugu. Hona hemen, ezarritako neurrien adibide batzuk:

LED argiztapena

Argi guztiak azken belaunaldiko LED motakoak dira, eta automata batetik pizten dira, eta horrekin erabilera optimizatuen dugu, eta gaueko argi kutsadura gutxitzen. Argi mota hori birziklatu egin daiteke, eta ez du merkuriorik, berunrik, tungstenorik edo beste material kutsatzailerik. Zorua, berriz, flotagarria jarri dugu, eta isolamendu termikoa eta akustikoa ere badute orain saltokiek.

Hotz instalazioak

Hozkailuen instalazioetan aplikatutako ingurumen neurriak hauek dira, batik bat: CO₂-ko hozteko zentral negatibo bat instalatzea eta positiboa R134koa. Horrela, energia aurrezki nabarmena lortzen da, eta, gainera, klima aldaketari eragiten ez dioten gasekin jarduten dute. Instalazio horrek kondentsazio flotagarriko sistema bat ere badu, kontsumo elektrikoa murrizteko.

Hotzerako altzariak direla eta, azken belaunaldiko altzariak ditugu, beiraz hornitutako ateekin, dendako korridoreak ez hozteko, eta produktuen kontserbazio hobea bermatzeko, tenperatura zorrotz mantenduz; gainera, hartara, bezeroen erosotasunari mesede egiten dio.

Berotegi efektuko eragin txikiko hozgarriak erabiltzea

Erabiltzen ditugun gas hozgarriek ozono geruza agortzeko ahalmen nulua, atmosfera berotzeko potentzial txikia eta energia eraginkortasun handia dute. Gainera, 2018an, DNI detektore sistema inteligentea instalatu dugu 27 zentrotan; horrela, ihesik baldin bada, detektatu egingo dugu, eta horrelako gasen igorpena ahalik eta gehiena gutxituko dugu.

Klimatizazioa

Klimatizazioa optimoa izan dadin, energia ereduak roof top sistema du (horrek isolamendu akustiko espezifiko ematen du etxebizitzetarako) eta beroa berreskuratze ko sistema bat ere badu, salmenta aretorako, hozteko zentralaren pantaila akustikoez gain. Klima kudeaketa sisteman integratuta dago, eta horrek airearen tenperatura, hezetasuna eta kalitatea kontrolatzen ditu, urruneko zaintza sistema baten bidez, kontsumo elektrikoa handitzen duten gertakariak izaten direnean. Instalazioak sare analizadoreak ditu, kontsumo kontrolatzeko, bertako analisi software batean integratuta. Softwarea EROSKiko Energia lantaldeak egin du, eta funtzionamendu alarman sortzen ditu, kontsumo elektrikoa aurreikusitakotik aidentzen denean.

Ekonomia zirkularra

Hondakinen kudeaketa eta balorizazioa prebentzioan eta ekonomia zirkularreko eredu baten erabilera oinarritzen ditugu.

Gure ingurumen eragina txikitze funtsezko ardatzetako batenez, ahalegin handiak egiten ditugu sortzen ditugun hondakinen prebenitu, kudeatu eta balorizatzeko.

Hondakinak gutxitzea

Gure jardueran sortzen diren hondakinak gutxitze lan egiten dugu. Besteak beste, ekodiseinua erabiltzen dugu marka propioko produktuetan, iraungitze data hurbil duten produktu freskoen promozioa egiten dugu, eta kontsumorako egokiak izan arren salmentatik kendu diren elikagaiak ematen ditugu gizarte bazterketako arriskuan diren pertsonentzat, "Zero Hondakin" programaren bidez. 2018an, janaria alferrik ez galtzeko euskal plataformara atxiki gara, ahaleginak batuta balio kateko gainerako eragileekin, ahalik eta janari gutxiena botatzeko.

Norabide horretan, berrerabiltzeko poltsen erabilera sustatzen dugu bezeroen artean, egunero erabili eta botatzen diren plastikozko poltsen kopurua txikitzeke. 2019an, pikanaka, sare berrerabilgarriak erabiliko ditugu fruten atalean, erabilera bakarreko poltsen kontsumoa gutxitzeko.

Hondakinak kudeatzea eta balorizatzea

EROSKI, gure instalazio eta dendetan sortutako hondakina behar bezala kudeatzeaz eta balorizatzeaz arduratzen gara, lehenetsunezko tratamendutzat birziklatzea eta berrerabilera sustatuz. Ekonomia zirkularren ikuspegitik, alderantzizko logistikako prozesuak bultzatzen ditugu, dendetatik plataformetara eta enpresa hornitzaileetara, sortzen ditugun hondakin organiko eta ez-organikoak behar bezala berrerabiltzeko. Hondakin kantitatea minimizatzeaz gain, beste prozesu produktibo batzuetan lehengai birjinarik ez erabiltzea ere esan nahi du horrek.

Hondakin organikoak

Alderantzizko logistika erabiliz edo baimendun kudeatzaileen bidez, gure dendetan sortutako hondakin organikoak jasotzen ditugu, balorizatzeko lehengai gisa erabiltzeko, irinak eta animalia oliok zein animaliei jaten emateko pentsua egiteko.

Hondakin ez organikoak

Urtero, marka propioko ekozleak garenez, gure produktuen ontzi, gailu elektriko, pila, olio eta argien aitortpena egien diegu Sortzailearen Erantzukizun Hedatuko Sistema Kolektiboari, hala nola ECOEMBES eta ECOVIDRIO erakundeak. Erakunde horiek bermatzen dute produktuak

erabiltzean sortutako hondakinak behar bezala berreskuratzea eta kudeatzea direla. ECOEMBESi aitortzen dizkiogun ontzien birziklapenari esker, urtebetean CO₂ baliokidearen 1.178 tona baino gehiago igortzea ekiditen dugu.

- Gure instalazioetan sortutako kartoi, plastiko, paper eta zur guztia birziklatzen dugu. Horretarako, gure dendetan baztertutako materialak jasotzen ditugu, eta haiek tratatzeko baimena duten kudeaketa sistema integratuekin elkarlanean aritzen gara.
- Gure banaketa eragiketetan, ontzi logistikoak berrerabiltzen ditugu.
- Kontsumitzaileen hondakinak birziklatzeko aukera ematen dugu. Horretarako, gure dendetan, gune garbiak jartzen ditugu haien esku, pilak, gailu elektrikoak, bonbillak, arropa, etxeko olio eta tonerra jasotzeko besteak beste.

CAPRABOK Hondakinak Prebenitzeko Europako Sarian parte hartu du, hondakinen prebentzioarena elkarlanean lantzearen garrantziaz sentsibilizatzeko bai eta materialak berrerabiltzeaz eta birziklatzeaz ere, horretarako ekintza jakinak eta informazio kanpainak martxan jarrita.

Kafe kapsulak birziklatzea

Aurrera jarraitzen dugu kontsumitzaileari ohitura jasangarriagoak errazteko konpromisoan; hori dela eta, kafe kapsulak birziklatzeko proiektu bat jarri dugu martxan. Ekimen pilotu bat da, eta hasiera honetan, Euskal Autonomia Erkidegoko eta Balearretako dendetan abiaraziko dugu. Hortaz, Espainian lehen banatzaile handia izango gara kafe kapsulak biltzeko gune propioak izango dituenak.

Edukiontzia espezifikoak instalatu ditugu gure saltokietan, bezeroek kafe kapsula erabiliak non utzia izan dezaten: alderantzizko logistika prozesu horretan, PLS POOLING kudeatzaile baimendunaren instalazioetara igorriko dira dendetan bildutako kapsulak, eta hark jasoko ditu tratatuak eta birziklatuak izan daitezkeen. Kafea eta kapsula biodegradagarriak ongari bihurtu eta substratu gisa erabiliko dituzte perretxikoekin, ondorekin eta abarrekin; plastikoa eta aluminioa birziklatu eta urtu egingo dituzte, eta plastikozko eta aluminiozko ontzi berriak sortzeko erabiliko dira. 2018an, lau tona kafe kapsula baino gehiago bildu ditugu hamabost denda pilotuetan.

Kontsumitzaileak

EROSKIn, ondo dakigu pertsona bakoitzak ingurumena babesten lagundu dezakeela, kontsumo eredu jasangarri eta arduratsu bat aukeratzu gero. Kontsumitzaileen prestakuntzara eta kontzientziara bideratzen dugu gure ahalegina, sentsibilizazio kanpainak eginez eta eduki pedagogikoak argitaratuz gure web plataformetan eta beste euskarri informatibo batzuetan. Gainera, helburu horrekin bat, bezerorekin, langileekin eta instituzioekin elkarlanean jarduteko ekimenak sustatzen eta garatzen ditugu.

Sentsibilizatzea

“Planetaren Ordua”

Urtero, EROSKik bat egiten du “Planetaren Ordua” ekimenearekin. Aurtengo leloa “konektatu eta itzali argia” izan da. WWF elkarteak antolatuta, eta Nazio Batuek babesten dute mundu osoan egiten den ordubeteko itzalaldi elektriko hori, eta ingurumenaren aldeko ekimen globalik handiena da.

“Camiño a Camiño” ingurumen programa

VEGALSA-EROSKik, beste behin ere, “Camiño a Camiño” ingurumen programan hartu du parte. Vigoko Udalak antoaltzen du, eta gure ingurunea zaintzeko eta hobetzeko jarduerak sustatzen ditu. Azken edizioan, gure funtsen donazioa Vigon izandako suteen ondorioak arintzera bideratu dugu.

“Unha árbore, unha historia”

VEGALSA-EROSKIn jarraitzen dugu ingurumenaren jasangarritasunak duen balioa sustatzen Galiziako eskoletan, gure “Unha árbore, unha historia” proiektuaren bitartez. Ekimen horrekin, asmoa da ingurune naturalaren alde hartua dugu konpromisoa haurrei helaraztea ipuin laburren lehiaketa literarioa eginda eta urtero gure saltokien inguruan egiten ditugun baso berritzeetan parte harrazita. 2018an, 30 haritzondo eta gaztainondo birlandatu genituen EROSKIn Noiak hipermerkatu inguruan.

Hondakinak Prebenitzeko 2018ko

Europako Astea CAPRABOn

CAPRABOn bat egin dugu Hondakinak Prebenitzeko 2018ko Europako Astearekin, nola eta kontzientziatze eta sentsibilizatze jarduerak gauzatu, arroparen eta zapaten berrerabilera eta birziklapena sustatzeko eta zabortejietara joaten den zaborra gutxitzeko.

Informatzea

Ingurumenari buruzko kanala EROSKI CONSUMERen

Ingurumenean espezializatutako kanal bat dugu www.consumer.es webgunean, pertsonen kontsumo ohitura jasangarri buruzko prestakuntza emateko. Horretarako, naturari, hiri-ingurumenari, parke naturalei, eta energia eta zientziari buruzko edukiak jartzen ditugu, besteak beste. Kanal horrek hilean 250.000 bisitaldi baino gehiago izaten ditu.

EROSKIn Elikadura Eskola

EROSKIn Elikadura Eskolako Elikadura eta Ohitura Osasungarri buruzko Heziketa Programan, jasangarritasunaren gaineko modulu espezifiko bat dago, eta WWF erakundeak hartan hartzen du parte, edukiak emanez. Heziketa modulu horri esker, jasangarritasunari, elikagaien ekoizpen jasangarriari eta dieta jasangarriari buruzko prestakuntza eman diegu 406.401 ikasleri 2017-2018ko ikasturteetan. Gainera, www.escueladealimentacion.es webguneak elikagaien zarrastelkeria saihesteko zenbait heziketa-eduki ditu.

“Itzuli kolorea naturari”

Ekimen horren bidez, haurrak ingurumena zaintzera bultzatzen ditugu, “Itzuli kolorea naturari” marrazketa lehiaketaren bidez, VEGALSA-EROSKIn dendetan. Parte hartzaileek bete beharreko baldintza bakarra imaginazioa askatzeko prest egotea eta VEGALSA-EROSKIn Ekopatrularentzat garraibide ekologiko bat marraztea da. Sarien artean, bizikleta bat dago, eta 10 bisitaldi Marcelle Natura-leza parke zoologikorako.

“Bat egin kontsumo arduratsuekin.”

Murritz Berrerabili Birziklatu”

2018an, «Bat egin kontsumo arduratsuekin. Murritz Berrerabili Birziklatu» leloa duen HISPACOOOpen kanpainarekin bat egin dugu. Kanpaina horren helburua da kontsumitzaileak kontsumo arduratsuari buruz informatzea, prestatzea eta kontzientziatzea, elikagaien zarrastelkeria urrituz, baliabideak berrerabiliz eta etxean sortutako hondakinak behar bezala birziklatuz. Proiektu zabalago baten barruan sartzen da kanpaina hori (Hondakinen kudeaketa, galzten diren hondakinak eta kontsumo arduratsua), zeina Kontsumoaren, Elikadura arloko Seguritasunaren eta Nutrizioaren Espainiako Agentziak finantzatzen duen (Espainiako Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministerioaren mende-ko erakundea da). EROSKIn beste denda batzuetara ere hedatuko da ekimena, aldi berean abiarazita Kantabrian, Errioxan, Nafarroan eta Euskal Autonomia Erkidegoan.

“Móllate, por un San Xoán Sustentable”

VEGALSA-EROSKIn Coruña Udalak Ingurumen zinegotzitzaren bidez sustatutako kanpainari atxiki gaitzaizkio: “Móllate, por un San Xoán Sustentable”. Horren helburua izan da jai horietan hondakin gutxiago sortzea. Ekimenean laguntzeko, paperezko poltsen tirada berezi bat ateratu genuen, San Joan omentzeko diseinu bat eginez, eta doan eman genizkien bezeroei, ordainlekutik pasatzean. Coruña 27 establezimenduk hartu zuten parte ekintza horretan, eta guztira paper biodegradagarriko 61.000 poltsa banatu ziren.

Ekitea

Aktibatu + programa

Bizkaiko Foru Aldundiak sustatzen duen “Aktibatu +” programan hartzen dugu parte. Ekimen hori Global Action Plan (GAP) nazioarteko programan dago oinarrituta, eta herritarrek ingurumen jasangarritasunaren alde egitea du helburu; horretarako, kontsumo ohitura egokiak zabalitzen ditu. Bizkaiko eta Euskadiko beste 6 erakundekin batera jarduten dugu programan, eta 2.302 etxek, 80 zentrok eta 43.204 ikasleek parte hartzea lortu da, 2012z geroztik. Parte hartu duten ikastetxeek jasotako prestakuntza gauzatu ondoren, horren ondorioak neurtu dira, eta egiaztatuta da urteko batez besteko energia kontsumoaren %16 aurreztu dela, parte hartu duten ikastetxeetan.

WWFren elkartasun poltsaren kanpaina

EROSKik eta WWF erakundeak elkarrekin jardun dute basoak iraunarazteko eta ekosistema hondatuak lehengoratzeko ekimen solidario batean. Horretarako, EROSKIn gure elkartasun poltsa salduta lortu ditugun 22.500 euro eman dizkiogu naturaren kontserbazioaren alde diharduen erakunde horri. Aurtengoarekin, sei urte daramatzagu bere dendetan euro batean saltzen ditugun elkartasun poltsetatik bildutako guztia ematen. 2013an atera zenetik, kooperatibak milioi bat elkartasun poltsa baino gehiago saldu ditu, eta etekinak hainbat erakunderi eman dizkio, hala nola Gurutze Gorriari, Unicefi, Oxfam Intermoni eta Save the Childreni.

Espezieak kontserbatzeko proiektua Arabako bi naturgunetan

Aurten zaharo berrerabilgarriak beiraren alternatiba gisa saldutakotik bildu denarekin, 5.000 euro eman dizkiogu, gehi beste 5.000 zuzenean Arabako Foru Aldundiko Ingurumen Sailak eman dituenak, uhalde-enara babesteko proiektu bati Arabako bi naturgunetan. Ekimen honekin, festaz gozatzea nahi dugu, eta, aldi berean, ingurumena jasangarritasunaren eta gure ingurune naturalaren alde hartua dugun konpromisoa bete.

